

Program profilaktyki dla Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Godzianowie rok szkolny 2011/12

Spis treści:

Spis treści.....	1
Podstawa prawna.....	2
Założenia programu	2
Cele programu.....	3
Cele ogólne programu:.....	3
Cele zoperacjonalizowane programu.....	3
Czynniki ryzyka.....	4
Do wyodrębnionych czynników ryzyka należą:.....	4
Wyodrębnione zachowania ryzykowne i ich przyczyny.....	4
Zadania profilaktyki szkolnej.....	5
Oddziaływania profilaktyczne.....	5
Oddziaływania profilaktyczne skierowane do wszystkich uczniów.....	6
Oddziaływania profilaktyczne skierowane do grup uczniów podwyższonego ryzyka.....	8
Oddziaływania profilaktyczne skierowane do grup uczniów najwyższego ryzyka.....	8
Ewaluacja Programu profilaktyki.....	8

Opracowany przez zespół w składzie:

mgr Donata Wolanowska

mgr Jacek Madany

mgr Łukasz Korwek

mgr Jadwiga Sankowska

Podstawa prawna

§1.

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół. (Dz. U. Nr 61, poz. 624 ze zmianami)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 26 lutego 2002r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół. (Dz.U. z 2002r. Nr 51, poz. 458 ze zmianami)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7stycznia 2003 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznejw publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. Nr 11, poz.114)

Założenia programu

§2.

1. Profilaktyka rozumiana jako zapobieganie występowaniu niepożądanych procesów i zjawisk, określanych jako przejawy patologii życia społecznego; jako system działań wzmacniających lub podtrzymujących różne, dodatnie społecznie postawy uczniów w toku wychowania, realizowana jest podczas działalności edukacyjnej szkoły, tj. w ramach godzin wychowawczych i w postaci różnych odrębnych zajęć profilaktyczno – edukacyjnych.
2. Tworzenie Szkolnego Programu Profilaktyki zostało poprzedzone diagnozą potrzeb naszych uczniów, ich problemów, możliwości oraz uwarunkowań otoczenia.
3. Profilaktyka w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Godzianowie koncentruje się na wzmacnianiu czynników chroniących:
 - 1) rozwijanie zainteresowań uczniów oraz przeciwdziałanie niepowodzeniom szkolnym (zainteresowanie nauką szkolną);
 - 2) wspomaganie rozwoju moralnego uczniów (poszanowanie norm, wartości i autorytetów);
 - 3) stwarzanie uczniom możliwości przynależenia do pozytywnych grup rówieśniczych: kół zainteresowań, zespołów sportowych, muzycznych, itp.;
 - 4) wspomaganie rodziców w prawidłowym pełnieniu przez nich funkcji wychowawczych (silna więź emocjonalna z rodzicami).
4. Działalność profilaktyczna zespołu szkół pozostaje w ścisłym związku z działalnością profilaktyczną w środowisku lokalnym, gdyż środowisko odgrywa ważną rolę w kształtowaniu osobowości ucznia. Aby profilaktyka odniosła właściwy skutek szkoła współpracuje z następującymi instytucjami:
 - 1) placówki kulturalno – oświatowe (GOK, kino „Polonez” i inne);
 - uczestnictwo w spektaklach teatralnych o charakterze profilaktycznym,
 - udział w konkursach o tematyce profilaktycznej,
 - uczestnictwo w seansach filmowych o charakterze profilaktycznym;
 - 2) placówki oświatowo – opiekuńcze, wymiar sprawiedliwości (Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Kurator Sądowy, Policja);
 - pomoc uczniom przejawiającym trudności w zachowaniu i nauce,
 - pomoc dzieciom z rodzin uzależnionych i patologicznych,
 - udzielanie pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej,
 - udział w prelekcjach organizowanych przez psychologów, pedagogów, lekarzy specjalistów;
 - udział w zajęciach prowadzonych przez policję,

Cele programu

§3.

Cele ogólne programu:

1. Stworzenie warunków bezpiecznego funkcjonowania szkół.
2. Stworzenie warunków powstania szkoły wolnej od zagrożeń.
3. Opracowanie bieżącego algorytmu działania dopasowanego do określonych przypadków występowania zdarzeń przestępczych na terenie placówki.
4. Zapobieganie poprzez odpowiednią działalność profilaktyczną takim uzależnieniom jak: alkoholizm, narkomania, nikotynizm, lekomania; informowanie o zagrożeniach m.in. HIV i AIDS.
5. Promocja zdrowego stylu życia.
6. Kształtowanie właściwego zachowania uczniów.
7. Utrwalenie postaw i zachowań społecznych warunkujących prawidłowy rozwój.

§4.

Cele zoperacjonalizowane programu.

1. Uczniowie (*cała społeczność szkolna*)

- 1) uczniowie nabywają praktyczne umiejętności umożliwiające samostanowienie i obronę własnych praw, ze szczególnym uwzględnieniem asertywności,
- 2) nauczyciele integrują społeczność szkolną oraz stwarzają system wsparcia dla dzieci i młodzieży, który promowałby działania związane ze zdrowym stylem życia,
- 3) uczniowie zdobywają umiejętność efektywnej komunikacji, podejmowania decyzji oraz radzenia sobie ze stresem,
- 4) uczniowie potrafią budować pozytywny obraz własnej osoby,
- 5) uczniowie pogłębiają i wzmacniają naturalne systemy wsparcia tj.: koleżeństwo, przyjaźń, zaufanie i uczciwość,
- 6) uczniowie zdobywają wiedzę i nabywają umiejętności dotyczące zdrowia fizycznego, psychicznego, społecznego i duchowego. szkoła podnosi świadomość młodzieży odnośnie skutków używania środków psychoaktywnych i podejmowania racjonalnych decyzji dotyczących ich zażywania,

2. Uczniowie (*grupa podwyższonego ryzyka*)

- 1) uczniowie wykształcają postawy sprzyjające podejmowaniu racjonalnych decyzji związanych z zażywaniem alkoholu i środków odurzających,
- 2) uczniowie rozwijają takie umiejętności interpersonalne jak: chronienie siebie w sytuacji nacisku grupowego, otwartość, empatia, odreagowanie napięć i budowanie udanych relacji z ludźmi,
- 3) uczniowie potrafią rozwiązywać problemy – określają różnice zdań, akceptują różnice, poszukują rozwiązań,
- 4) uczniowie są przygotowani do radzenia sobie z trudnościami wieku młodzieńczego.

3. Uczniowie (*grupa najwyższego ryzyka*)

- 1) szkoła prowadzi autodiagnozę dzieci i młodzieży mających kontakt z alkoholem, narkotykami, nikotyną i innymi środkami psychoaktywnymi; ukazywanie możliwości pomocy w specjalistycznych ośrodkach, grupach samopomocowych,
- 2) nauczyciele ukazują możliwości stworzenia alternatyw w środowisku dla nadużywania alkoholu, narkotyków, a także innych destruktywnych zachowań,
- 3) uczniowie uczą się umiejętności radzenia sobie z własnymi negatywnymi emocjami oraz z przemocą z zewnątrz.

4. Dyrekcja Zespołu Szkół i wychowawcy klas organizują spotkania ze specjalistami, na których:

- 1) rodzice poznają motywy sięgania młodzieży po środki uzależniające,
- 2) rodzice poznają rzetelne informacje i wiedzę o uzależnieniach i ich wpływie na funkcjonowanie organizmu,
- 3) rodzice poznają możliwości rozpoznawania czy ich dziecko zażywa środki psychoaktywne,
- 4) rodzice poznają możliwości i miejsca pomocy dla osób uzależnionych.

5. Nauczyciele

- 1) nauczyciele stanowią swoją osobą przykład dla uczniów,
- 2) nauczyciele potrafią rozpoznawać wczesne objawy uzależnienia,
- 3) nauczyciele poznają sposoby interwencji w sytuacjach spożywania przez uczniów alkoholu czy zażywania narkotyków,
- 4) nauczyciele potrafią postępować w kontaktach z uczniami w taki sposób, aby nie wyzwalać w nich złości, przekory i bezradności.

Czynniki ryzyka

§5.

Do wyodrębnionych czynników ryzyka należą:

- Środowisko społeczne i normy w nim obowiązujące, promujące dane wzorce zachowań.
- Zachowania ryzykowne w domu i szkole.
- Grupy rówieśnicze i występujące w nich zachowania dysfunkcyjne.
- Słabe wyniki w nauce.
- Brak umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach.
- Dostęp do środków i substancji psychoaktywnych.
- Czerpanie negatywnych wzorców z mediów.
- Brak zachowania zasad bezpieczeństwa w drodze, domu i szkole.

Wyodrębnione zachowania ryzykowne i ich przyczyny

1. Wulgaryzmy, brak kultury osobistej, przyczyny to:

- obyczaj środowiskowy,
- wzorce wyniesione z domu,
- chęć zaimponowania,
- wyraz buntu, manifestowanie dorosłości,
- wzorce w mediach,
- złe relacje nauczyciel-uczeń,
- brak reakcji nauczyciela i innych dorosłych,
- ubóstwo językowe.

2. Brak zainteresowania nauką i ich przyczyny:

- niedostosowanie wymagań do poziomu uczniów,
- lenistwo,
- nudne lekcje,
- negatywny wpływ grupy rówieśniczej,
- brak zainteresowania ze strony rodziców.

3. Palenie papierosów, picie alkoholu, zażywanie innych środków psychoaktywnych i ich przyczyny:

- ciekawość,
- wpływ reklamy w mediach,
- wzorowanie się na dorosłych,
- moda, szpan,

- nuda, przekora, bunt,
 - sytuacja domowa,
 - negatywny wpływ grupy rówieśniczej.
4. Zachowania agresywne i ich przyczyny:
- negatywne wzorce, także w mediach
 - sposób na odreagowanie stresu,
 - chęć dominowania, zaistnienia w grupie,
 - moda na agresję w grupie rówieśniczej,
 - nieumiejętność radzenia sobie z problemami,
 - odpowiedź na prowokację.

Zadania profilaktyki szkolnej

§6.

Pomoc w rozwijaniu ważnych umiejętności społecznych i psychologicznych.

1. Rozwijanie możliwości podejmowania działań alternatywnych poprzez zaangażowanie uczniów w działalność pozytywną.
2. Reagowanie w sytuacjach rozpoznania pierwszych prób podejmowania zachowań ryzykownych poprzez odwołanie się do specjalistycznej pomocy.
3. Pomoc w organizowaniu pierwszego kontaktu ze specjalistą.
4. Nawiązanie kontaktu z rodzicami.
5. Motywowanie do podjęcia leczenia, terapii.
6. Współpraca z rodzicami – przekazywanie wiedzy na temat zagrożeń, włączenie ich w życie szkoły.
7. Współpraca z policją - zajęcia prewencyjne dla młodzieży, prelekcje dla rodziców, szkolenia dla nauczycieli, interwencja w sytuacjach kryzysowych.

Oddziaływania profilaktyczne

§7.

Plan oddziaływań profilaktycznych skierowany jest na trzy grupy uczniów:

1. Cała społeczność szkolna, w której profilaktykę prowadzić będą wszyscy nauczyciele w ramach swoich przedmiotów, jak również wychowawcy klas na godzinach wychowawczych.
2. Grupa podwyższonego ryzyka, w której działania profilaktyczne prowadzi wychowawca, pielęgniarka szkolna, w momencie wystąpienia ryzyka, w ramach zajęć prowadzonych na lekcjach wychowawczych.
3. Grupa najwyższego ryzyka, którą zajmować będą się specjaliści w swoich dziedzinach (terapeuta, psycholog, policja, kurator sądowy, itp.).

W ramach profilaktyki w szkole prowadzone będą również specjalistyczne programy profilaktyczne.

§8.

Oddziaływania profilaktyczne skierowane do wszystkich uczniów.

L p.	Cel operacyjny	Zadania do realizowania	Formy realizacji zadań	Osoba odpowiedzialna
1.	<i>Uczeń zna własne prawa, potrafi je bronić.</i>	Poszerzenie wiedzy uczniów na temat własnych praw i obowiązków. Zaznajomienie uczniów z Prawami i Obowiązkami Ucznia, Statutem Zespołu Szkół, Konstytucją RP, Prawami Człowieka, Prawami Dziecka, itp.)	Lekcje wychowawcze, przedmiotowe, organizacyjne zebrania organizacji szkolnych	Wychowawcy klas, nauczyciele, Opiekun Samorządu Uczniowskiego;
2.	<i>Uczeń potrafi skutecznie odmawiać (asertywność).</i>	Promowanie postaw asertywnych w stosunkach międzyludzkich. Wyrabianie nawyku poszukiwania kompromisu w sytuacjach "gorących tematów" (kształcenie postaw asertywnych).	Lekcje wychowawcze, Spotkania z policją, lekcje j. polskiego	Wychowawcy klas, nauczyciele
3.	<i>Uczeń zna etapy uzależnień.</i>	Poszerzenie wiedzy uczniów na temat szkodliwości substancji psychoaktywnych. Poznanie etapów uzależniania się.	Lekcje wychowawcze, spotkania ze specjalistami.	Wychowawcy, nauczyciele
4.	<i>Uczeń potrafi współdziałać w zespole.</i>	Organizowanie imprez szkolnych, zajęć sportowych, wycieczek, apeli, przedstawień, Przygotowywanie przez uczniów materiałów pomocniczych do lekcji. Popularyzowanie i wspieranie pomocy koleżeńskiej	Opracowanie i przygotowanie imprez szkolnych, wycieczek, zajęć pozalekcyjnych. Tworzenie materiałów według pomysłów uczniów, tworzenie systemu pomocy koleżeńskiej.	Wychowawcy klas, nauczyciele w-f, organizatorzy wycieczek., Samorząd Uczniowski,
5.	<i>Uczeń potrafi realizować własne pomysły i być samodzielnym.</i>	Przygotowanie uroczystości klasowych i szkolnych. Pełnienie funkcji w samorządzie klasowym lub szkolnym i innych organizacjach działających na terenie szkoły i w zajęciach pozalekcyjnych.	Tworzenie uroczystości według pomysłów uczniów. Aktywne działania na rzecz społeczności szkolnej.	Wychowawcy klas, organizatorzy uroczystości, opiekun Samorządu Uczniowskiego
6.	<i>Uczeń potrafi efektywnie komunikować się, podejmować decyzje, radzić sobie ze stresem.</i>	Doskonalenie umiejętności rozwiązywania konfliktów, komunikacji (sztuka negocjacji i prowadzenia rozmów). Planowanie przyszłości dotyczącej dalszego kształcenia, wyboru zawodu. Stosowanie ćwiczeń ułatwiających radzenie sobie ze stresem.	Lekcje wychowawcze, lekcje językowe.	Wychowawcy klas, nauczyciele języków (polskiego i obcych).
7.	<i>Uczeń pogłębia i wzmacnia naturalne</i>	Przedstawienie i omówienie pozytywnych i negatywnych zachowań postaci z literatury i historii.	Lekcje przedmiotowe, lekcje wychowawcze.	Wychowawcy klas, nauczyciele: języka polskiego, historii, religii, WOS-

	<i>systemy wsparcia: koleżeństwo, przyjaźń, zaufanie i uczciwość.</i>	Stosowanie wartości moralnych zgodnie z obowiązującymi prawami i tradycją.		u.
8.	<i>Uczeń prowadzi zdrowy i higieniczny styl życia.</i>	Wzbogacenie wiedzy na tematy związane z higieną pracy i nauki, higieną psychiczną i osobistą. Promowanie aktywnych form wypoczynku.	Lekcje wychowawcze, przedmiotowe, wycieczki, zajęcia sportowe	Wychowawcy klas, nauczyciele: biologii, w-f
9.	<i>Uczeń w kontaktach interpersonalnych nie kieruje się stereotypami</i>	Przedstawienie negatywnych stron posługiwania się stereotypami. stosowanie rzeczywistych wartości w ocenie innych osób.	Lekcje wychowawcze, przedmiotowe.	Wychowawcy klas, nauczyciele wybranych przedmiotów
10.	<i>Uczeń potrafi właściwie wykorzystać wzorce przekazywane w mediach</i>	Uświadomienie metod oddziaływania mediów na odbiorców(reklama, reklama społeczna). Doskonalenie umiejętności rozgraniczania między fikcją a rzeczywistością w proponowanych przez media treściach.	Lekcje wychowawcze, przedmiotowe	Wychowawcy, nauczyciele
11.	Uczeń zna zasady bezpieczeństwa na drodze w domu i w szkole	Zapoznanie uczniów z zasadami bezpieczeństwa. Uświadomienie skutków lekceważenia zasad bezpieczeństwa. Wpojenie odpowiedzialności za zdrowie swoje i innych.	Lekcje wychowawcze,	Wychowawcy, nauczyciel

§9.

Oddziaływania profilaktyczne skierowane do grup uczniów podwyższonego ryzyka.

Lp.	Cel operacyjny	Zadania do realizowania	Formy realizacji zadań	Osoba odpowiedzialna
1.	<i>Uczeń posiada umiejętności interpersonalne: chronienie siebie w sytuacji nacisku grupowego, empatia, budowanie udanych relacji z ludźmi.</i>	Uczenie najważniejszych umiejętności psychologicznych i społecznych, np. umiejętność radzenia sobie ze stresem, nawiązywania i podtrzymywania dobrych kontaktów z ludźmi, odpieranie presji otoczenia i grupy rówieśniczej.	Lekcje wychowawcze.	Wychowawcy klas.
2.	<i>Uczeń potrafi radzić sobie z własnymi problemami.</i>	Motywowanie do podejmowania osobistych wyborów i postanowień przez ucznia.	Lekcje wychowawcze,	Wychowawcy klas,

3.	<i>Uczeń potrafi radzić sobie z trudnościami wieku młodzieńczego.</i>	Stworzenie systemu wsparcia dla młodzieży poprzez zintegrowanie szkolnej społeczności.	Lekcje wychowawcze, lekcje przedmiotowe.	Wychowawcy klasy,
4.	<i>Uczeń potrafi pohamować swoje zachowania agresywne</i>	Zdiagnozowanie miejsc oraz sytuacji występowania agresji i przemocy w szkole. Motywowanie do unikania sytuacji wyzwalających agresję.	Lekcje wychowawcze, lekcje przedmiotowe	Wychowawcy, nauczyciele.

§10.

Oddziaływania profilaktyczne skierowane do grup uczniów najwyższego ryzyka.

L p.	Cel operacyjny	Zadania do realizowania	Formy realizacji zadań	Osoba odpowiedzialna
1.	<i>Szkola wyszukuje uczniów, którzy zetknęli się z środkami psychoaktywnymi</i>	Wprowadzenie sposobów wyszukiwania uczniów, którzy zetknęli się z środkami uzależniającymi. Nawiązanie współpracy z policją, kuratorami.	Współpraca z instytucjami specjalistycznymi. Okresowe sprawdzanie danych o uczniach, sondaże.	Wychowawcy klas.
2.	<i>Uczeń ma świadomość odnośnie skutków używania środków psychoaktywnych</i>	Organizacja zajęć prowadzonych przez specjalistę ds. uzależnień dla podniesienia świadomości odnośnie skutków używania środków psychoaktywnych.	Lekcje wychowawcze, spotkania ze specjalistami.	Wychowawcy klas, nauczyciele.
3.	<i>Uczeń potrafi podejmować racjonalne decyzje dotyczące zażywania środków psychoaktywnych.</i>	Przekazanie rzetelnej i adekwatnej wiedzy o konsekwencjach zachowań ryzykownych. Motywowanie do podejmowania osobistych wyborów i postanowień przez uczniów.	Prelekcje prowadzone przez policję, kuratorów. Lekcje wychowawcze.	Wychowawcy klas.

§11.

Ewaluacja Programu profilaktyki

Pod koniec roku szkolnego przeprowadzona będzie ewaluacja programu.

Badanie przeprowadzą :

- wśród uczniów i rodziców – wychowawcy klas
- wśród nauczycieli – dyrektor

Na radzie podsumowującej rok szkolny koordynator do spraw realizacji programu profilaktyki przedstawia sprawozdanie z monitorowania realizacji programu i wyników badania. Na tymże zebraniu Rada Pedagogiczna zatwierdza efekty realizacji programu i przedłoży wnioski do dalszej pracy.